

Asia: VN/1531/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta (alkoholijuoman toimittaminen, etämyynti ja markkinointi)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi alkoholilain muuttamisesta

Lausuntopyynnössä mainitaan että myös muut tahot voivat antaa lausuntonsa, joten lausun yksityishenkilönä seuraavasti:

- Ehdotettu alkoholijuomien toimitusten muuttaminen luvanvaraiseksi toiminnaksi tulisi luopua
- Ehdotetusta pakkausten erillisestä kansallisesta merkintävaatimuksesta tulisi luopua
- Jos merkintävaatimuksesta kuitenkin pidetään kiinni, kuitenkin Suomen kansallisessa lainsäädännössä, siitä ei voi asettaa vaatimuksia etämyyjälle

Hallituksen esityksessä menetelmät ovat muodostumassa tavoitteita tärkeämmiksi. Valtiohallinnon ja tässä tapauksessa erityisesti sosiaali- ja terveysministeriön byrokratia on siis ensisijaisesti edistämässä omaa jatkuvuuttaan ja laajentumistaan. Tämä ei ole mikään erityisen tavoiteltava kehityssuunta.

Mainittakoon, että esimerkiksi kemikaalilainsäädännössä myrkyllisten kemikaalien luovuttamiselle kuluttajille edellytetään 18 vuoden ikää. Lisäksi vastaanottajan on todistettava henkilöllisyytensä. Näiden sekä eräiden muiden rajoituksen toteamiseksi riittää lyhyt ja ytimekäs kahden sivun pituinen valtioneuvoston asetus (573/2011). Nyt pelkästään tämä ehdotettu laki alkoholilain muuttamisesta on 14 sivua pitkä lista rajoituksia, ohjeistusta sekä suuri määrä valvontamekanismien yksityiskohtaisia kuvauksia. Kansankielellä tätä kutsutaan mikromanageeraukseksi. Sitä ei kuulu viljellä lain tasolla, ainoastaan ministeriöiden asetuksissa ja silloinkin vain jos tarve sitä erikseen vaatii. (Esim. rajoitetaan ilokaasun saatavuus koska uutena ilmiönä päihdekäyttö)

Jos hallitus ei saa mieleiseensä lakiesityksiä tehtyä, teettämällä lainvalmistelutyön STM:ssä, niin hallituksen tulisi ensi tilassa siirtää lainvalmistelun ulkopuoliselle taholle toteutettavaksi. Helsingin kantakaupungista löytyykin liuta lakiasiantoimistoja, joille lain valmistelutyö voisi hankintalain puitteissa kilpailuttaa ja samalla vapauttaa ministeriöiden resurssit tuottavampaan toimintaan.

Toimituslupavaatimuksesta

Jos CLP-asetuksen (EY 1272/2008) mukaisesti välittömästi myrkylliseksi, kategorioihin 1, 2 tai 3 luokiteltua kemikaalia, saa luovuttaa kulutukseen ilman erillistä toimituslupaa, niin ei voi olla sellaista erityisen painavaa tai muutakaan syytä, että lupakäytäntöjä tulisi perustaa ja erillistä toimituslupaa vaatia, nimenomaan alkoholijuomien toimittamisen osalta.

Ei voi välttyä ajatuksesta, että esityksen valmistelijat ovat ensisijaisesti pyrkineet lisäämään valvontaa, jolla sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valviralle, aluehallintovirastoille sekä muutoinkin omalle hallinnonalalle on lain myötä osoitettavissa tarve resurssien kasvattamiseksi hallituksen esityksessä nyt ehdotettujen uusien valvontatehtävien hoitamiseksi.

Pakkausmerkinnöistä

Vaarallisten aineiden kuljetuksista on olemassa seikkaperäinen kansainvälinen YK:n alainen säännöstö, johon sisältyy myös vaatimukset pakkausten merkinnöille. Ei ole syytä lisätä kansallisia merkintävelvoitteita. Jos SEUT 36 artiklan perusteella ja nimenomaan alaikäisten suojelemiseksi vaadittaisiin sitä varten kansallisia merkintöjä, tulisi merkintä olla sellainen, että siinä mainitaan luovutuksen edellytyksenä 18 vuoden ikä, eikä sellainen että pakkaus sisältää alkoholijuomaa; tieto joka muutenkin selviää rahtikirjasta tai kuljetusyhtiön käyttämästä sitä korvaavasta sähköisestä järjestelmästä.

Joka tapauksessa Suomen lainsäädäntö koskee vain Suomeen sijoittautuneita toimijoita eikä merkintävaatimus voida kohdentaa etämyyjän vastuuksi, kuten nyt esityksen 17 b §:ssä on ehdotettu.

Christian Kvikant